

Назив предмета: Електромагнетска компатибилност

Шифра предмета: ЗМКС2А02

Тип предмета: Изборни

Број часова недељно: предавања 2, вежбе 1

ЕСПБ: 4

Семестар: летњи

Наставници на предмету / термини за консултације

Проф. др Небојша Дончов / петак 10h-12h

Проф. др Зоран Станковић- / петак 12h-14h

Сарадници на предмету / термини за консултације

Др Југослав Јоковић / четвртак 10h-12h

Циљ предмета:

Упознавање са основним појмовима из области електромагнетске компатибилности (ЕМС), ЕМС проблемима који се јављају у пракси и техникама и поступцима за њихово решавање. Стицање основних знања о методама пројектовања кола и уређаја који обезбеђују испуњавање ЕМС стандарда.

Исходи учења:

Разумевање принципа и техника електромагнетске компатибилности. Оспособљавање за решавање ЕМС проблема електромагнетским симулацијама на рачунару и ЕМС мерењима. Способност пројектовања кола и уређаја који испуњавају ЕМС стандарде.

Градиво:

Увод у електромагнетску компатибилност. Електромагнетска суцептибилност. Интегритет сигнала. Извори електромагнетских сметњи. Начини преноса електромагнетских сметњи. Теорија оклапања. Теорија отвора. Преношење електромагнетских сметњи проводним путевима и зрачењем. Технике за контролу електромагнетских сметњи. Основни принципи ЕМС пројектовања. Преглед нумеричких симулационих техника за решавање ЕМС проблема на рачунару. ЕМС стандарди. Методе мерења и испитивања карактеристика ЕМС.

План реализације предмета:

Недеља	Тема
1	Увод. Електромагнетска компатибилност, суцептибилност и интегритет сигнала – основни појмови, дефиниције, фреквенцијски опсег од интереса. Електромагнетске величине којима се изражавају електромагнетске сметње. Примери проблема електромагнетске компатибилности из свакодневног окружења и значај решавања ЕМС проблема.

2	Извори електромагнетских сметњи. Природни извори сметњи и извори електромагнетских сметњи настали као резултат људске активности. Електростатичко пражњење.
3	Начини преноса електромагнетских сметњи. Преношење сметњи путем отвора. Преношење електромагнетских сметњи проводним путевима и зрачењем (кондукционе и радијационе сметње).
4	Величине за карактеризацију проблема електромагнетске компатибилности - електрична и магнетска ефикасност оклапања уређаја и трансфер импеданса изолационог материјала каблова. Примери прорачуна ове две величине за оклопљена кућишта и каблове једноставне геометрије.
5	Технике за контролу електромагнетских сметњи. Теорија оклапања. Заштита од проласка жичаних структура кроз зидове оклопа. Заштита од отвора и прореза у зидовима оклопа. Методи за пригушивање резонантних фреквенција оклопљених кућишта. Уземљење и филтрирање сигнала.
6 и 7	Основни принципи EMC пројектовања. Доступни нумерички методи у фреквенцијском (FEM, МоМ, ...) или временском домену (TLM, FDTD, ...) за решавање електромагнетских проблема. Преглед досупних софтверских пакета за решавање EMC проблема на рачунару (in-house 3D TLMscn солвер, WIPL-D, CST, HFSS, COMSOL, FEKO, MATLAB Antenna toolbox, ...)
8 и 9	Демонстрација рада (туторијали) у in-house солверу на бази TLM метода у циљу решавања EMC проблема на рачунару. Описивање електромагнетске структуре и дефинисање граничних услова и фреквенцијског опсега од интереса за анализу, дефинисање параметара побуде и одзива, дефинисање корака просторне и временске дискретизације. Приказивање и даља обрада резултата симулације.
10 и 11	Демонстрација рада (туторијали) у софтверском пакету WIPL-D на бази МоМ метода у циљу решавања EMC проблема на рачунару. Описивање електромагнетске структуре и дефинисање граничних услова и фреквенцијског опсега од интереса за анализу, дефинисање параметара побуде и одзива, дефинисање корака просторне и фреквенцијске дискретизације. Приказивање и даља обрада резултата симулације.
12	EMC стандарди (FCC, европска и национална регулатива). Дозвољени нивои проводних и зрачећих сметњи у фреквенцијском опсегу од EMC интереса. Генерички, основни и стандарди за производе. "CE" знак усаглашености уређаја. Границе људског излагања EM пољем (http://emf.ratel.rs/lat/regulativa/).
13	Методe мерења и испитивања карактеристика EMC. Емисиони тест и тест осетљивости или имуности. Тест окружења на отвореном. Екранизована просторија. Анехоична и полуанехоична соба. Пројектовање анехоичне собе.
14	I пројектни задатак
15	II пројектни задатак

Литература:

- Скрипта предметног наставника у електронској форми и ppt презентације.
- Christos Christopoulos, Principles and Techniques of Electromagnetic Compatibility, 2nd edition, CRC Press, 2007.
- Clayton R. Paul, Introduction to Electromagnetic Compatibility, John Wiley & Sons, 2006.
- Антоније Ђорђевић, Драган Олћан, Испитивање електромагнетске компатибилности, Академска мисао, Београд, 2012.

Делови испита, начин формирања оцене:

Испит се полаже полагањем два пројектна задатка и завршног испита. Активност на часовима наставе и вежби носи 5 поена.